

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Educació i Universitat
Direcció General de Planificació,
Ordenació i Centres

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA (Batxillerat)

Finalitat de l'assignatura

La matèria de llengua castellana i literatura, troncal a les tres modalitats del batxillerat, té com a finalitat consolidar i ampliar els aprenentatges adquirits pels alumnes al llarg de l'ensenyament secundari. A la vegada, s'aprofundeix en el procés de maduració que ha de servir perquè afrontin amb garantia d'èxit tant els estudis superiors (universitaris o de formació professional) com la inserció en l'àmbit social i laboral si no continuen amb la seva formació al món acadèmic.

És evident que l'eix de la matèria d'aquest currículum és el lingüístic i que l'objectiu darrer és que els alumnes siguin capaços d'analitzar, explicar i produir textos orals i escrits, de diversos àmbits, amb correcció, coherència, cohesió i adequació. Amb aquesta finalitat, el coneixement de les categories gramaticals, de les unitats sintàctiques, del significat i les relacions de les paraules i de la norma ortogràfica s'han de consolidar i ampliar. En tot cas, els aprenentatges lingüístics només tenen sentit en el moment del seu ús. En definitiva, es tracta que l'alumne reflexioni i faci servir aquells mecanismes que se li proporcionen no tan sols a l'aula, sinó també en les interaccions comunicatives fora de l'àmbit acadèmic.

Aquesta competència comunicativa, emperò, estaria incompleta sense el fet literari, entès no tan sols com a estudi de moviments, autors, obres i gèneres sinó també com a procés creador, com a consolidació de l'hàbit lector i, en els dos darrers sentits, com a font de gaudi. A través del coneixement de la literatura s'adquireixen destreses que permeten explicar el món i expressar sentiments, vivències, experiències i emocions per refermar el procés maduratiu de l'estudiant.

D'altra banda, amb la introducció de treballs de recerca, tècniques i mètodes d'investigació acadèmica, s'afavoreix la capacitat dels alumnes com a emissors i receptors d'interaccions comunicatives de caire científic. Dins els àmbits discursius a què s'ha fet referència abans, el text acadèmic esdevé, al batxillerat, cabdal perquè l'alumne pugui interaccionar i construir altres coneixements. La iniciació a la consulta bibliogràfica (ja sigui a través de les tecnologies de la informació i la comunicació o fent servir mitjans tradicionals), la correcta citació de fonts, els aspectes formals, les convencions..., en definitiva, totes les característiques que

conformen allò que s'ha considerat i que encara es considera un treball acadèmic òptim, s'han d'haver assumit al final de l'etapa.

En resum, es tracta que els alumnes adquireixin els coneixements lingüístics necessaris per a l'elaboració i sistematització personals que possibiliten la correcta comprensió i elaboració de tot tipus de textos, i afavoreixin el seu aprenentatge autònom, tant col·lectiu com individual, l'aplicació de mètodes d'investigació adequats i la consciència de les possibilitats que tenen les llengües.

Estructura del currículum

El currículum s'estructura en quatre blocs, comuns per a primer i segon de batxillerat: "Bloc 1. Comunicació oral: escoltar i parlar", "Bloc 2. Comunicació escrita: llegir i escriure", "Bloc 3. Coneixement de la llengua" i "Bloc 4. Educació literària". Aquesta presentació dels continguts no implica que les programacions i les seqüències didàctiques hagin de seguir necessàriament el mateix ordre. Ans al contrari, la interconnexió entre els quatre blocs i els dos cursos del batxillerat ha de dur a una distribució adaptada a la realitat de l'aula i al tractament de cada bloc a totes les unitats didàctiques.

El primer bloc, "Comunicació oral: escoltar i parlar", se centra a l'adquisició de les tècniques necessàries per la correcta competència oral de l'alumne, en el sentit que ha de ser capaç de comprendre i produir textos orals de diferents àmbits –amb especial èmfasi en els discursos de caire acadèmic– i amb finalitats diverses. L'objectiu darrer de l'apartat és l'escolta activa i la parla adequada en un context formal fent ús de les eines apreses mitjançant les manifestacions alienes –producte del treball cooperatiu o extreures dels mitjans de comunicació– i avaluant les pròpies.

Si el bloc 1 es basa en l'oralitat, el segon bloc, "Comunicació escrita: llegir i escriure", s'orienta a la producció de textos escrits de diferents àmbits i per a diferents contextos, i posa esment en aquells que tenen a veure amb el món acadèmic i els mitjans de comunicació social. Però, abans d'escriure, els alumnes han de llegir per extreure informació, per adquirir nous coneixements, per ampliar la seva visió del món i reflexionar-ne. En aquest sentit, és bàsica la utilització crítica de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'elaboració, avaluació i millora tant de les pròpies produccions com de les produccions dels altres.

El tercer bloc, "Coneixement de la llengua", recull els continguts relacionats amb la

reflexió lingüística. Es tracta que els alumnes reconeguin els conceptes gramaticals propis de la llengua castellana, que siguin capaços d'aplicar-los adientment a les seves produccions i que en puguin fer la correlació amb altres llengües. Així, el bloc s'articula entorn tres eixos: el morfosintàctic, el lexicosemàntic i el pragmaticotextual, tot tenint en compte la situació comunicativa en què el fet lingüístic es produeix i les varietats a què dóna lloc. En qualsevol cas, el coneixement gramatical adquireix sentit ple en el moment en què l'alumne aplica els conceptes per comprendre, analitzar i comentar textos de procedència diversa i millorar les seves pròpies produccions.

Amb "Educació literària", el darrer bloc del currículum, es tanca l'estudi progressiu de la literatura que es va iniciar en etapes anteriors. Si bé aquesta part de la matèria es presenta seguint un ordre cronològic (autors, obres, gèneres i motius literaris rellevants fins al segle XIX a primer de batxillerat i fins a l'actualitat a segon), aquests continguts s'han de relacionar directament amb la seva dimensió estètica i social, és a dir, amb el context sociocultural en què l'obra es produeix. L'estudi de la literatura no és finalista: ha de servir per afavorir l'hàbit lector i l'expressió personal i per incrementar la pròpia competència a l'hora d'enfrontar-se a textos d'intenció creativa sigui quin sigui el suport en què es presenten. Per tant, per una banda els alumnes han de llegir, analitzar, interpretar i comparar bé obres completes o bé fragments significatius de la història de la literatura; per l'altra, han d'aplicar els coneixements adquirits per a la producció de textos, presentacions i treballs acadèmics escrits d'intenció literària.

En resum, els continguts del batxillerat han d'incidir en els aprenentatges lingüístics i literaris d'etapes anteriors i, alhora, han d'afavorir el procés de maduració personal que convertirà els alumnes en individus capaços d'afrontar amb èxit estudis superiors i, el que és més important, d'actuar com a ciutadans crítics competents per expressar-se oralment i per escrit en diferents situacions comunicatives de la vida real.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

Les matèries lingüístiques contribueixen de manera directa al desenvolupament de gairebé totes les competències clau, però especialment a la competència lingüística, la d'aprendre a aprendre i la competència digital, ja que en l'àmbit de llengües cal

considerar l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a eines imprescindibles en qualsevol dels camps d'estudi, professionals o de treball.

Una persona és competent quan actua a la pràctica activant de manera conjunta el seguit de competències que posseeix. Les activitats d'aprenentatge han de contribuir a desenvolupar i a consolidar les competències clau que preparen per a la incorporació a la vida adulta i per continuar aprenent al llarg de la vida. Per desenvolupar les competències les activitats han de ser diversificades, que comportin diferents maneres o formes d'organitzar l'aula i impliquin l'ús de recursos variats, la qual cosa també suposa una adequada utilització de les TIC.

Recursos didàctics

En el món actual, en constant transformació, es requereix dominar les tecnologies de la informació i la comunicació, les quals esdevenen un element de pes i resulten cabdals en el decurs formatiu dels alumnes del batxillerat. Es tracta d'un complex entramat que aboca una infinitud de missatges orals i escrits i on es fa servir el llenguatge de maneres diferents, segons el tema i el context. Això mena els alumnes a comprovar la seva capacitat com a interlocutors i el seu domini en els usos lingüístics, i alhora els ajuda en la reflexió sobre la realitat i a formar-se un sentit crític.

És molt important integrar diferents activitats a fi d'acostar al màxim la classe o l'examen de llengua a situacions quotidianes. Actualment, l'ensenyament d'una llengua ha d'exercitar l'activitat de producció oral, ja que els alumnes sovint es trobaran en situacions importants en què la manera de parlar pot tenir conseqüències transcendents.

La finalitat comunicativa de les tasques proposades ha de ser compresa i compartida pels aprenents, únic camí perquè les activitats es portin a terme amb alguna garantia d'èxit. La inclusió de temes de conversa o debat a l'aula relacionats amb autors o personatges literaris pot ajudar a millorar la cultura literària i històrica dels aprenents, mentre que la introducció de qüestions polèmiques o de temes d'actualitat servirà per consolidar la visió crítica que tan necessària és en una societat com l'actual, saturada d'informació.

Pel que fa al llibre de text, s'ha de partir de la idea que és una eina més, però no l'única i que amb tots els recursos de què avui es disposa a l'aula: pissarra digital,

connexió a Internet... s'ha de pensar molt bé si realment és indispensable o prescindible; en tot cas la seva tria s'ha de fer tenint en compte quin és l'eix al voltant del qual es desenvolupen les unitats, com es fa la presentació d'aspectes nous, quin tipus d'activitats proposa, les possibilitats de modificar-ne parcialment la seqüenciació per adaptar-lo al grup d'alumnes i, en general, si el plantejament metodològic s'avé amb el que s'ha acordat per ensenyar.

Distribució espai-temps. Tipologia d'agrupaments

A l'hora de treballar, les activitats s'han de preveure diferents formes d'agrupar els alumnes i de distribuir els espais. És important compaginar les feines dels alumnes en gran grup (aula) amb l'individual, per parelles i en petit grup, depenent de la seqüència didàctica.

Tractament disciplinari

Per aconseguir que els alumnes siguin competents en les dues llengües oficials, es fa necessària una coordinació dels criteris didàctics de les dues matèries basada en la coherència. És a dir, s'ha de tendir a un vertader currículum integrat de llengües, ja que les matèries de llengua castellana i literatura i llengua catalana i literatura comparteixen el mateix enfocament dirigit a millorar la competència lingüística dels alumnes. Per això, la coordinació entre els departaments esdevé obligatòria per evitar les repeticions innecessàries de continguts i, alhora, fer que els alumnes siguin conscients que poden aprofitar el que saben d'una llengua per a l'altra.

S'ha de planificar, per tant, l'ensenyament d'aquestes dues llengües de manera coordinada. Convé compartir què s'entén per ensenyar llengua i arribar a acords sobre què cal ensenyar perquè els aprenents siguin capaços d'usar-les per comunicar-se i per aprendre. Així, la capacitat d'emprar-les es desenvolupa de manera compartida des de les dues matèries lingüístiques i es complementen amb els aprenentatges específics de cada una. Els objectius, que han de ser específics de cada matèria, han de fer referència al desenvolupament de les competències clau, a la capacitat de saber fer amb la llengua que aprenen: seleccionar, interpretar, relacionar, anticipar, generalitzar, i també exposar, explicar i convèncer o argumentar, entre altres.

És més, la coordinació no és exclusiva entre els departaments de llengües sinó que s'ha de fer extensiva a tots els professors, que han d'entendre que la competència

comunicativa s'ha de treballar i avaluar des de totes les matèries.

Avaluació

Aprendre no és la simple acumulació de coneixements, sinó el desenvolupament de la capacitat d'utilitzar-los. En plantejar l'avaluació sumatòria, el criteri bàsic ha de ser la capacitat comunicativa, més concretament la necessària per al desenvolupament de les activitats d'aprenentatge. L'avaluació de l'aprenentatge ha de ser contínua.

Les activitats d'avaluació han de ser coherents amb l'enfocament competencial. S'han de mesurar les competències per mitjà d'activitats en què els alumnes hagin de triar els coneixements, les destreses i les actituds més adients per resoldre-les, construir la seva resposta i explicar el procés que han emprat en la resolució. També implica emfatitzar la mobilització dels diversos coneixements adquirits davant situacions noves, tot i que, similars a les treballades a l'aula.

Les dades sobre el progrés dels estudiants obtingudes a través de tasques d'avaluació formal, exàmens o altres formats, s'han de complementar amb activitats d'avaluació semiformal o informal, com ara l'observació sistematitzada de l'actuació dels estudiants durant les activitats d'aprenentatge, la valoració de dossiers de treballs o d'altres.

Perquè les tasques d'avaluació formal acompleixin la funció d'aclarir les prioritats de la matèria, és essencial que incloguin, a més dels escrits, tasques d'avaluació de les competències orals productives.

Per objectivar el grau d'assoliment en cada àmbit de comunicació, oral i escrita, es poden fer servir diferents instruments d'observació, com ara les llistes de control o les graelles d'observació. El portafolis europeu de llengües ofereix un conjunt de descriptors de competències d'inestimable valor per a l'aprenent i per als professors.

Les activitats d'avaluació formativa o formadora són essencials perquè els professors puguin ajustar progressivament la seva acció docent a les necessitats dels estudiants i perquè els alumnes esdevinguin agents del seu progrés.

Les activitats d'autoavaluació i coavaluació, a més, són essencials per al desenvolupament de l'autonomia de l'aprenent, i li han de permetre fixar-se fites

realistes d'aprenentatge, i planificar i executar les accions convenientes i necessàries per aconseguir-les. Aquests tipus d'activitats, aplicades al sistema d'avaluació sumatòria, són especialment profitoses. Per tant, cal compartir amb els alumnes el procés avaluador i fer-los participants i protagonistes del seu procés d'aprenentatge.

El paper dels docents

És tasca dels professors orientar les activitats d'aula i proposar actuacions d'abast més ampli en una organització flexible i dinàmica. L'ensenyant ha d'acostar l'aprenent a la realitat social i cultural que l'envolta. En una societat on cada vegada hi ha més presència de les tecnologies de la informació i la comunicació, el docent passa a ser gairebé un dinamitzador de les classes. Ha de donar a conèixer al grup els objectius i els elements que han de permetre l'avaluació i ha d'ajudar els alumnes a autoavaluar-se i a reflexionar sobre el propi aprenentatge. Perquè això sigui possible, els docents han de reflexionar sobre quina importància tenen les tècniques de gestió d'aula i d'ensenyament, sobre la capacitat de proposar activitats no sempre previstes i sobre quin és el rendiment després d'analitzar els resultats dels aprenentatges dels alumnes. Convé reconèixer el propi estil d'ensenyament, valorar la capacitat pròpia per dur a terme de manera adequada una avaluació formativa i continuada, i per transmetre informació, actituds positives envers l'aprenentatge, i valors per a la convivència. Els professors, a més, han de reflexionar sobre com aprofitar millor la capacitat que tenen per transmetre l'admiració per l'estètica dels textos literaris i quina capacitat poden usar a l'aula per individualitzar l'ensenyament a fi d'atendre millor la diversitat.

És també funció del docent oferir eines que permetin als alumnes seleccionar i gestionar les fonts d'informació que les tecnologies de la informació i la comunicació posen al seu abast ara i també les que es puguin donar en el futur.

Les programacions didàctiques han de preveure la revisió del procés d'ensenyament-aprenentatge i també de l'avaluació i s'han de redactar d'acord amb les línies pedagògiques que prèviament s'hagin acordat. Així, a fi de garantir la coordinació didàctica i organitzativa, les modificacions que facin els professors i que figurin en la programació d'aula s'han de comunicar al departament per valorar-les i per decidir sobre la incorporació d'aquestes a la programació. S'ha de tenir en compte, en qualsevol cas, que les decisions metodològiques i organitzatives han de ser coherents amb els objectius que es volen assolir.

Participació de les famílies

A més dels alumnes i dels professors, el tercer pilar de l'educació recau en les famílies. Per garantir una evolució positiva del procés educatiu, els pares i tutors legals han de mantenir contacte amb els professors corresponents, a més de participar i donar suport a l'aprenentatge dels fills o tutelats. Alhora, han de conèixer les decisions relatives a l'avaluació i promoció del curs segons el centre. També és necessària la col·laboració en les mesures de suport o reforç que adoptin els centres per facilitar el seu progrés educatiu.

Tenint en compte, però, que els alumnes del batxillerat ja es troben en una etapa d'ensenyament no obligatori, el paper de les famílies varia respecte de l'etapa de l'educació secundària obligatòria, perquè s'estan avaluant uns alumnes més madurs, més autònoms i que han d'anar assolint responsabilitats a poc a poc. La contribució de l'entorn familiar en el procés de consolidació dels hàbits de lectura, estudi i disciplina, així com les condicions necessàries per a l'eficaç aprofitament del aprenentatge és cabdal per a l'assoliment del grau de formació, maduresa intel·lectual, coneixements i habilitats que permetin als seus fills incorporar-se a la vida adulta amb responsabilitat i competència.

Contribució de l'assignatura al desenvolupament de les competències

Les competències clau al batxillerat continuen el desenvolupament de les que s'han treballat en etapes educatives anteriors i, a la vegada, preparen per a la vida activa i per afrontar estudis superiors amb eficiència. La matèria de llengua castellana i literatura és decisiva per al desenvolupament de pràcticament totes les competències clau, però és imprescindible per a la competència lingüística i la digital.

La competència en comunicació lingüística, que, a les Illes Balears, implica el domini de la llengua castellana i de la llengua catalana en diversos suports i la seva doble dimensió oral i escrita, esdevé, a més, una eina necessària per aprendre a aprendre, en el sentit que possibilita la integració efectiva tant al món acadèmic com al món social. Mai s'insistirà prou en el fet que la competència en comunicació lingüística s'ha de desenvolupar des de totes les matèries i a totes les etapes de l'ensenyament. Per aquesta raó, és indispensable la coordinació entre tots els professors del centre, que han d'assumir que es pot ensenyar llengua des de qualsevol matèria i que tenir més competència lingüística facilita l'adquisició de

nous aprenentatges.

La competència que té relació amb la consciència i les expressions culturals té un lligam directe amb el fet literari, ja que desenvolupa l'autoconeixement mitjançant les manifestacions artístiques, no tan sols les literàries, sinó també la relació dels textos d'intenció creativa amb altres disciplines artístiques i amb el seu context historicosocial. La literatura esdevé, així, una eina fonamental per al coneixement, la reflexió i l'anàlisi de la realitat actual i de l'experiència humana al llarg del temps, amb la qual cosa el coneixement de la literatura castellana també incideix en les competències socials i cíviques.

Així mateix, la matèria contribueix decisivament a la competència digital, perquè avui no es pot desvincular l'ensenyament de llengües de l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en el sentit que aquestes s'han convertit en referents constants en els intercanvis comunicatius. A més, les TIC són imprescindibles no tan sols en l'àmbit acadèmic, sinó també en qualsevol àmbit social o professional. La competència digital, part de la dimensió comunicativa, s'orienta al batxillerat per una part a la introducció en el camp de la investigació dirigida als estudis superiors, però, per una altra, fa alumnes emprenedors, en el sentit que han de prendre decisions en el moment de destriar, tractar i interpretar la informació rellevant entre tota l'allau discursiva de què es disposa avui en dia.

Hom ha entrat, així, en la competència de sentit d'iniciativa i esperit emprenedor que les matèries lingüístiques treballen en tot moment perquè els intercanvis comunicatius impliquen negociacions i decisions que ajuden a afrontar l'adopció de solucions diferents davant nous contextos, tot generant uns processos que reafirmen l'autoestima, l'autocrítica i, en definitiva, l'autonomia personal.

En resum, i com a conclusió, s'ha d'entendre que la contribució de la matèria a les competències facilita aprenentatges significatius, lluny de continguts aïllats i tractats de forma lineal. Aquest enfocament competencial implica una seqüenciació que possibiliti el fet lingüístic i l'aprehensió de les formes de comunicació diverses amb què es manifesten les societats modernes.

Objectius específics

Els ensenyaments de llengua castellana i literatura al batxillerat tenen els objectius següents:

1. Comprendre i crear missatges orals i escrits en llengua castellana i catalana amb adequació, coherència, cohesió i correcció, mitjançant l'aplicació dels coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic, per a propòsits acadèmics i socials.
2. Fer un ús correcte de les normes que regulen l'ortografia, la morfologia, la sintaxi i el lèxic.
3. Conèixer la realitat plurilingüe i multicultural del món d'avui, posant especial atenció a les Illes Balears, a l'Estat espanyol i a Europa i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística al món com una riquesa cultural i personal.
4. Emprar tant les fonts impreses com les digitals per obtenir, seleccionar i transmetre informació per produir treballs acadèmics amb rigor, claredat i coherència.
5. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de la llengua i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.
6. Conèixer les característiques generals dels períodes més representatius de la literatura castellana, com també saber-ne contextualitzar els autors i les obres més destacades.
7. Analitzar i comentar, des del punt de vista formal i del contingut, textos en prosa i en vers de qualsevol tipologia i fer de la lectura una forma d'enriquiment personal i d'obertura al món.
8. Valorar la importància d'usar el registre lingüístic adequat a cada situació comunicativa.
9. Aplicar tècniques i estratègies (resum, esquema, mapa conceptual, esborrany...) per afavorir l'aprenentatge i optimitzar l'estudi.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA I

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR
--

Continguts

La comunicació oral no espontània en l'àmbit acadèmic. El seu procés i la situació comunicativa.
--

Textos expositius i argumentatius orals.
--

Els gèneres textuais orals propis de l'àmbit acadèmic.
--

Comprensió i producció de textos orals procedents dels mitjans de comunicació

social. Recursos.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Exposar oralment un tema especialitzat amb rigor i claredat, documentar-se en fonts diverses, organitzar la informació mitjançant esquemes, seguir un ordre preestablert i utilitzar les tècniques d'exposició oral i les tecnologies de la informació i la comunicació.

1.1. Fa exposicions orals sobre temes especialitzats, consulta fonts d'informació diversa, utilitza les tecnologies de la informació i segueix un ordre prèviament establert.

1.2. S'expressa oralment amb fluïdesa, amb l'entonació, el to, timbre i velocitat adequats a les condicions de la situació comunicativa.

1.3. Ajusta la seva expressió verbal a les condicions de la situació comunicativa: tema, àmbit discursiu, tipus de destinatari, etc., n'empra un lèxic precís i especialitzat i evita l'ús de col·loquialismes, falques i paraules comodí.

1.4. Avalua les seves pròpies presentacions orals i les dels companys, detecta les dificultats estructurals i expressives i dissenya estratègies per millorar les seves pràctiques orals i progressar en l'aprenentatge autònom.

2. Sintetitzar per escrit el contingut de textos orals de caràcter expositiu i argumentatiu sobre temes especialitzats, conferències, classes, xerrades, videoconferències,..., discriminar la informació rellevant i accessòria i utilitzar l'escolta activa com un mitjà d'adquisició de coneixements.

2.1. Sintetitza per escrit textos orals de caràcter expositiu, de temes especialitzats i propis de l'àmbit acadèmic, i discrimina la informació rellevant.

2.2. Reconeix les diferents formes d'organització del contingut en una exposició oral sobre un tema especialitzat propi de l'àmbit acadèmic o de divulgació científica i cultural, analitza els recursos verbals i no verbals emprats per l'emissor i els valora en funció dels elements de la situació comunicativa.

2.3. Escolta de manera activa, pren notes, i planteja preguntes amb la intenció d'aclarir idees que no ha comprès en una exposició oral.

3. Extreure informació de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació, reconèixer la intenció comunicativa, el tema, l'estructura del contingut, identificar-ne els trets propis del gènere periodístic, els recursos verbals i no verbals emprats i valorar-ne críticament la forma i el contingut.

3.1. Reconeix els trets propis dels principals gèneres informatius i d'opinió procedents dels mitjans de comunicació social.

3.2. Analitza els recursos verbals i no verbals utilitzats per l'emissor d'un text periodístic oral o audiovisual i en valora críticament la forma i el contingut.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

Continguts

La comunicació escrita en l'àmbit acadèmic.

Comprensió, producció i organització de textos expositius escrits de l'àmbit acadèmic.

Comprensió, producció i organització de textos escrits procedents dels mitjans de comunicació social: gèneres informatius i d'opinió i publicitat.

Procediments per a l'obtenció, tractament i avaluació de la informació procedent de fonts impreses i digitals.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Desenvolupar per escrit un tema del currículum amb rigor, claredat i correcció ortogràfica i gramatical, mitjançant l'ús de diferents estructures expositives (comparació, problema-solució, enumeració, causa-conseqüència, ordenació cronològica...), i utilitzar els recursos expressius adequats a les condicions de la situació comunicativa.

1.1. Desenvolupa per escrit un tema del currículum amb rigor, claredat i correcció ortogràfica i gramatical.

1.2. Ajusta la seva expressió verbal a les condicions de la situació comunicativa: tema, àmbit discursiu, tipus de destinatari, etc. mitjançant l'ús d'un lèxic precís i especialitzat i evita l'ús de col·loquialismes, falques i paraules comodí.

1.3. Avalua les seves pròpies produccions escrites i les dels companys, reconeix les dificultats estructurals i expressives i dissenya estratègies per millorar-ne la redacció i avançar en l'aprenentatge autònom.

2. Sintetitzar el contingut de textos expositius i argumentatius de tema especialitzat i discriminar la informació rellevant i accessòria i utilitzar la lectura com un mitjà d'adquisició de coneixements.

2.1. Comprèn textos escrits de caràcter expositiu de tema especialitzat, propis de l'àmbit acadèmic o de divulgació científica i cultural, n'identifica el tema i l'estructura.

2.2. Sintetitza textos de caràcter expositiu, de tema especialitzat, propis de l'àmbit acadèmic, i distingeix les idees principals i secundàries.

2.3. Analitza els recursos verbals i no verbals presents en un text expositiu de tema especialitzat i els valora en funció dels elements de la situació comunicativa: intenció comunicativa de l'autor, tema i gènere textual.

3. Llegir, comprendre i interpretar textos periodístics i publicitaris de caràcter informatiu i d'opinió, reconèixer la intenció comunicativa, identificar els trets propis del gènere, els recursos verbals i no verbals emprats i valorar-ne de manera crítica la forma i el contingut.

3.1. Resumeix el contingut de textos periodístics escrits informatius i d'opinió, discriminant la informació rellevant, reconeixent el tema i l'estructura del text i valorant de forma crítica la seva forma i el seu contingut.

3.2. *Interpreta diversos anuncis impresos, n'identifica la informació i la persuasió, reconeix els elements que utilitza l'emissor per seduir el receptor, en valora críticament la forma i el contingut i rebutja les idees discriminatòries.*

4. Fer treballs d'investigació sobre temes del currículum o de l'actualitat social, científica o cultural, planificar-ne la realització, obtenir la informació de fonts diverses i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per a la seva realització, avaluació i millora.

4.1. *Fa treballs d'investigació planificant la seva realització, en fixa els seus propis objectius, n'organitza la informació en funció d'un ordre predefinit, en revisa el procés d'escriptura per millorar el producte acabat i arriba a conclusions personals.*

4.2. *Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per documentar-se, consulta fonts diverses, n'avalua, en contrasta, en selecciona i organitza la informació rellevant mitjançant fitxes resum.*

4.3. *Respecta les normes de presentació de treballs escrits: organització en epígrafs, procediments de citació, notes a peu de pàgines, bibliografia.*

4.4. *Usa les tecnologies de la informació i la comunicació per a la realització, l'avaluació i la millora de textos escrits propis i aliens.*

BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts

La paraula

El substantiu. Caracterització morfològica, sintàctica i semàntica.

L'adjectiu. Caracterització morfològica, sintàctica i semàntica.

El verb. La flexió verbal. La perífrasi verbal.

El pronom. Tipologia i valors gramaticals.

Els determinants. Tipologia i usos.

Reconeixement de les diferències entre pronoms i determinants.

Les relacions gramaticals

Observació, reflexió i explicació de les estructures sintàctiques simples i complexes.

Connexions lògiques i semàntiques en els textos.

El discurs

Normes ortogràfiques i gramaticals.

Observació, reflexió i explicació de les diferents formes d'organització textual.

Reconeixement i explicació de les propietats textuales. Els procediments. La modalitat.

Varietats de la llengua

Coneixement i explicació de la pluralitat lingüística d'Espanya. Orígens històrics.

Reconeixement i explicació de les varietats funcionals de la llengua.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Aplicar sistemàticament els coneixements sobre les diferents categories gramaticals en la realització, l'autoavaluació i la millora dels textos orals i escrits, prenent consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.

1.1. Revisa i millora textos orals i escrits propis i aliens, en reconeix i explica incorreccions de concordança, règim verbal, ambigüitats semàntiques, etc.

1.2. Utilitza la terminologia gramatical adequada per a l'explicació lingüística dels textos.

2. Reconèixer i identificar els trets característics de les categories gramaticals: substantiu, adjectiu, verb, pronoms, articles i determinants, i explicar-ne els usos i valors en els textos.

2.1. Identifica i explica els usos i valors del substantiu en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.2. Reconeix i explica els usos i valors de l'adjectiu en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.3. Distingeix i explica els usos i valors del verb en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.4. Coneix i explica els usos i valors dels pronoms en un text, el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor i la tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

2.5. Identifica i explica els usos i valors de l'article determinat i indeterminat i de tot tipus de determinants, relaciona la seva presència o absència amb la intenció comunicativa de l'emissor i la tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.

3. Aplicar progressivament els coneixements sobre estructures sintàctiques dels enunciats per a la realització, l'autoavaluació i la millora de textos orals i escrits, prenent consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.

3.1. Reconeix l'estructura sintàctica de l'oració simple, i explica la relació entre els diferents grups de paraules.

3.2. Identifica les oracions actives, passives, impersonals, i mitjanes, i en contrasta les diferències entre aquestes en funció de la intenció comunicativa del text en el qual apareixen.

3.3. Coneix i explica el funcionament de les oracions subordinades substantives en relació amb el verb de l'oració principal.

3.4. Distingeix i explica el funcionament de les oracions subordinades de relatiu i identifica l'antecedent al qual modifiquen.

3.5. *Enriqueix els seus textos orals i escrits, n'incorpora progressivament estructures sintàctiques variades i aplica els coneixements adquirits per a la revisió i millora d'aquests textos.*

4. Reconèixer els trets propis de les diferents tipologies textuais, identificar la seva estructura i els trets lingüístics més importants en relació amb la intenció comunicativa.

4.1. *Reconeix i explica els trets estructurals i lingüístics dels textos narratius, descriptius, expositius i argumentatius.*

4.2. *Analitza i explica els trets formals d'un text en els plans morfosintàctic, lexicosemàntic i pragmaticotextual, relaciona el seu ús amb la intenció comunicativa de l'emissor i la resta de condicions de la situació comunicativa.*

5. Aplicar els coneixements adquirits per a l'elaboració de discursos orals o escrits amb adequada coherència i cohesió.

5.1. *Incorpora els diferents procediments de cohesió textual a la seva pròpia producció oral i escrita.*

5.2. *Identifica, analitza i interpreta les formes gramaticals que fan referència al context temporal i espacial i als participants en la comunicació.*

5.3. *Valora els recursos expressius emprats per l'emissor d'un text en funció de la seva intenció comunicativa i de la resta dels elements de la situació comunicativa, diferencia i explica les marques d'objectivitat i de subjectivitat i els diferents procediments gramaticals d'inclusió de l'emissor en el text.*

6. Conèixer i emprar fonts d'informació impresa o digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i avançar en l'aprenentatge autònom.

6.1. *Coneix i consulta fonts d'informació impresa o digital per resoldre dubtes sobre l'ús correcte de la llengua i per avançar en l'aprenentatge autònom.*

7. Conèixer l'origen i evolució de les diferents llengües d'Espanya i les seves principals varietats dialectals, reconèixer i explicar els seus trets característics en manifestacions orals i escrites i valorar la diversitat lingüística com a part del patrimoni cultural del nostre país.

7.1. *Explica, a partir d'un text, l'origen i evolució de les llengües d'Espanya, així com les seves principals varietats dialectals i valora la diversitat lingüística com a part del nostre patrimoni cultural.*

8. Reconèixer els diversos usos socials i funcionals de la llengua, mostrar interès per ampliar el seu propi repertori verbal i evitar els prejudicis i estereotips lingüístics.

8.1. *Selecciona el lèxic i les expressions adequades en contextos comunicatius que exigeixen un ús formal de la llengua, i evita l'ús de col·loquialismes, imprecisions o expressions clixés.*

8.2. *Explica, a partir dels textos, la influència del medi social en l'ús de la llengua i identifica i*

rebutja els estereotips lingüístics que suposen una valoració pejorativa cap als usuaris de la llengua.

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts

Estudi de les obres més representatives de la literatura espanyola des de l'edat mitjana fins al segle XIX, a través de la lectura i l'anàlisi de fragments o obres completes significatives.

Anàlisi de fragments o obres completes significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, reconeixement de les seves característiques temàtiques i formals que les relaciona amb el context, el moviment, el gènere a què pertany i l'obra de l'autor i constatació de l'evolució històrica de temes i formes.

Interpretació crítica de fragments o obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, detectant les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

Planificació i elaboració de treballs acadèmics escrits o presentacions sobre la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX, mitjançant l'obtenció de la informació de fonts diverses i l'aportació d'un judici crític personal i argumentat amb rigor.

Desenvolupament de l'autonomia lectora i estimació per la literatura com a font de plaer i de coneixement d'altres mons, temps i cultures.

Composició de textos escrits amb intenció literària i consciència d'estil.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge evaluables

1. Dur a terme l'estudi de les obres més representatives de la literatura espanyola des de l'edat mitjana fins al segle XIX a través de la lectura i l'anàlisi de fragments o obres completes significatives.

1.1. Llegeix i analitza fragments i obres significatives de l'edat mitjana al segle XIX.

2. Llegir i analitzar fragments o obres completes significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, identificar les seves característiques temàtiques i formals, relacionar-les amb el context, el moviment, el gènere a què pertany i l'obra de l'autor i constatar l'evolució històrica de temes i formes.

2.1. Identifica les característiques temàtiques i formals, les relaciona amb el context, moviment i gènere a què pertany i l'obra de l'autor.

2.2. Compara textos de diferents èpoques i constata l'evolució de temes i formes.

3. Interpretar críticament fragments o obres significatives des de l'edat mitjana al segle XIX, detectant les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

3.1. Interpreta críticament fragments o obres significatives des de l'edat mitjana fins al segle XIX.

3.2. *Detecta les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.*

4. Planificar i elaborar treballs d'investigació escrits o presentacions sobre temes, obres o autors de la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX, obtenir-ne la informació de fonts diverses i aportar un judici crític personal i argumentat amb rigor.

4.1. *Planifica l'elaboració de treballs d'investigació escrits o presentacions sobre temes, obres o autors de la literatura des de l'edat mitjana fins al segle XIX.*

4.2. *Obté la informació de fonts diverses.*

4.3. *Argumenta amb rigor el seu propi judici crític.*

LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA II

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR I PARLAR

Continguts

La comunicació oral no espontània en l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial. La seva caracterització.

Comprensió i producció de textos orals procedents dels mitjans de comunicació social: gèneres informatius i d'opinió. La publicitat.

Presentació oral: planificació, documentació, avaluació i millora.

Criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Escoltar de forma activa i analitzar textos orals argumentatius i expositius procedents de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial, identificar-ne els trets propis del seu gènere, relacionar els aspectes formals del text amb la intenció comunicativa de l'emissor i amb la resta dels factors de la situació comunicativa.

1.1. *Reconeix les diferents formes d'organització del contingut en una argumentació oral, analitza els recursos verbals i no verbals emprats per l'emissor i els valora en funció dels elements de la situació comunicativa.*

1.2. *Analitza els recursos verbals i no verbals presents en textos orals argumentatius i expositius procedents de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial, i relaciona els aspectes formals i expressius amb la intenció de l'emissor, el gènere textual i la resta dels elements de la situació comunicativa.*

2. Sintetitzar el contingut de textos expositius i argumentatius orals de l'àmbit acadèmic: conferències i taules rodones; diferenciar la informació rellevant i accessòria i utilitzar l'escolta activa com un mitjà d'adquisició de coneixements.

2.1. *Sintetitza per escrit el contingut de textos orals argumentatius i expositius procedents de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial i discrimina la informació rellevant.*

3. Extreure informació de textos orals periodístics i publicitaris procedents dels mitjans de comunicació social, reconèixer la intenció comunicativa, el tema, l'estructura del contingut, identificar els trets propis del gènere periodístic, els recursos verbals i no verbals utilitzats i valorar-ne de forma crítica la forma i el contingut.

3.1. Interpreta diversos anuncis sonors i audiovisuals, identifica la informació i la persuasió, reconeix els elements que utilitza l'emissor per seduir el receptor, en valora críticament la forma i el contingut i rebutja les idees discriminatòries.

4. Fer una presentació acadèmica oral sobre un tema discutit, contraposar els punts de vista enfrontats, defensar una opinió personal amb arguments convincents i utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació per a la seva realització, avaluació i millora.

4.1. Planifica, duu a terme i avalua presentacions acadèmiques orals de forma individual o en grup sobre un tema polèmic de caràcter acadèmic o de l'actualitat social, científica o cultural, a més d'analitzar actituds enfrontades i defensar una opinió pròpia mitjançant arguments convincents.

4.2. Recopila informació així com suports audiovisuals o gràfics, consulta fonts d'informació diversa i utilitza correctament els procediments de la citació.

4.3. Classifica i estructura la informació obtinguda i elabora un guió de la presentació.

4.4. S'expressa oralment amb claredat, precisió i correcció, ajusta la seva actuació verbal i no verbal a les condicions de la situació comunicativa i utilitza els recursos expressius propis del registre formal.

4.5. Avalua les seves presentacions orals i les dels companys, detecta les dificultats estructurals i expressives i dissenya estratègies per millorar les seves pràctiques orals i progressar en l'aprenentatge autònom.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR I ESCRIURE

Continguts

La comunicació escrita en l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial. Elements. Gèneres textuais:

Anàlisi i comentari de textos escrits de l'àmbit acadèmic.

Planificació, realització, revisió i millora de textos escrits de diferents àmbits socials i acadèmics.

Críteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluables

1. Comprendre i produir textos expositius i argumentatius propis de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial, identificar la intenció de l'emissor, resumir-ne el contingut, diferenciar la idea principal i explicar-ne l'organització.

1.1. Comprèn el sentit global de textos escrits de caràcter expositiu i argumentatiu propis de

L'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial i identificar la intenció comunicativa de l'emissor i la seva idea principal.

1.2. Sintetitzo textos de caràcter expositiu i argumentatiu propis de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial, i diferencia les idees principals i les secundàries.

1.3. Analitza l'estructura de textos expositius i argumentatius procedents de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial i identifica els diferents tipus de connectors i organitzadors de la informació textual.

1.4. Produeix textos expositius i argumentatius propis, usa el registre adequat a la intenció comunicativa, organitza els enunciats en seqüències lineals cohesionades i respecta les normes ortogràfiques i gramaticals. Revisa la seva producció escrita per millorar-la.

2. Escriure textos expositius i argumentatius propis de l'àmbit acadèmic amb rigor, claredat i correcció, emprar arguments adequats i convincents i ajustar-ne l'expressió a la intenció comunicativa i a la resta de les condicions de la situació comunicativa.

2.1. Desenvolupa per escrit un tema del currículum amb rigor, claredat i correcció ortogràfica i gramatical, a més d'aplicar els coneixements gramaticals i pragmàtics per millorar l'expressió escrita.

2.2. A les seves produccions escrites ajusta la seva expressió a les condicions de la situació comunicativa (tema, àmbit discursiu, tipus de destinatari, gènere textual...), empra els recursos expressius propis del registre formal i evita l'ús de col·loquialismes.

2.3. Avaluu les seves pròpies produccions escrites i les dels companys, reconeix les dificultats estructurals i expressives, recorre a obres de consulta tant impreses com digitals per a la seva correcció i dissenya estratègies per millorar-ne la redacció i avançar en l'aprenentatge autònom.

3. Dur a terme treballs acadèmics individuals o en grup sobre temes polèmics del currículum o de l'actualitat social, científica o cultural i planificar la seva realització, contrastar opinions enfrontades, defensar una opinió personal i usar les tecnologies de la informació i la comunicació per a la seva realització, avaluació i millora.

3.1. Fa treballs individuals i en grup sobre un tema polèmic del currículum o de l'actualitat social, cultural o científica, en planifica la realització, en fixa els seus propis objectius, contrasta actituds enfrontades i organitza i defensa una opinió pròpia mitjançant diferents tipus d'arguments.

3.2. Empra les tecnologies de la informació i la comunicació per documentar-se, consulta fonts diverses, avalua, contrasta, selecciona i organitza la informació rellevant mitjançant fitxes resum.

3.3. Respecta les normes de presentació de treballs escrits: organització en epígrafs, procediments de citació, notes a peu de pàgina, bibliografia...

4. Analitzar textos escrits argumentatius i expositius propis de l'àmbit acadèmic,

periodístic, professional o empresarial, identificar els seus trets formals característics i relacionar les seves característiques expressives amb la intenció comunicativa i amb la resta dels elements de la situació comunicativa.

4.1. *Describeix els trets morfosintàctics, lexicosemàntics i pragmaticotextuals presents en un text expositiu o argumentatiu que procedeix de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional o empresarial. Utilitza la terminologia gramatical adequada i posa de manifest la seva relació amb la intenció comunicativa de l'emissor i amb els trets propis del gènere textual.*

4.2. *Identifica, descriu i emprava els recursos gramaticals (substitució pronominal, ús reiterat de determinades estructures sintàctiques, correlació temporal...) i lexicosemàntics (substitució per sinònims, hipònims i hiperònims, reiteracions lèxiques...) que proporcionen cohesió als textos escrits.*

4.3. *Reconeix i explica els diferents procediments de citació (estil directe, estil indirecte o estil indirecte lliure i citació encoberta) presents en textos expositius i argumentatius, i en reconeix la funció en el text.*

BLOC 3. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts

La paraula

Anàlisi i explicació del lèxic castellà i dels procediments de formació.

L'adverbi. Tipologia i valors gramaticals.

Les preposicions, conjuncions i interjeccions. Tipologia i valors gramaticals.

Observació, reflexió i explicació del significat de les paraules. Denotació i connotació.

Les relacions gramaticals

Observació, reflexió i explicació de les estructures sintàctiques simples i complexes.

Connexions lògiques i semàntiques en els textos.

El discurs

Normes ortogràfiques i gramaticals.

Observació, reflexió i explicació de les diferents formes d'organització textual de textos procedents de diferents àmbits. La intertextualitat.

Identificació i ús dels recursos expressius que marquen l'objectivitat i la subjectivitat.

Observació, reflexió i explicació de la dixi temporal, espacial i personal.

Les varietats de la llengua

Coneixement i explicació de l'espanyol actual. L'espanyol a la xarxa. La situació de l'espanyol al món. L'espanyol d'Amèrica.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Reconèixer i explicar el procés de formació de les paraules en espanyol, i aplicar els coneixements adquirits per a la millora, comprensió i enriquiment del

vocabulari actiu.

1.1. *Explica els procediments de formació de les paraules diferencia entre arrel i afixos i n'explica el significat.*

1.2. *Reconeix i explica la procedència grecollatina de gran part del lèxic espanyol i valora el seu coneixement per a la deducció del significat de paraules desconegudes.*

2. Reconèixer i identificar els trets característics de les categories gramaticals, i explicar-ne els usos i valors en els textos.

2.1. *Identifica i explica els usos i valors de les diferents categories gramaticals, els relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor, amb la tipologia textual seleccionada, així com amb altres components de la situació comunicativa: audiència i context.*

2.2. *Selecciona el lèxic i la terminologia adequats en contextos comunicatius que exigeixen un ús formal i especialitzat de la llengua, i evita l'ús de col·loquialismes, imprecisions o expressions clixés.*

3. Identificar i explicar els diferents nivells de significat de les paraules o expressions en funció de la intenció comunicativa del discurs oral o escrit en el qual apareixen.

3.1. *Explica amb propietat el significat de paraules o expressions, en diferencia l'ús denotatiu i connotatiu i el relaciona amb la intenció comunicativa de l'emissor.*

3.2. *Reconeix, analitza i interpreta les relacions semàntiques entre les paraules (sinonímia, antonímia, hiperonímia, polisèmia i homonímia) com a procediment de cohesió textual.*

4. Observar, reflexionar i explicar les diferents estructures sintàctiques d'un text i assenyalar les connexions lògiques i semàntiques que s'hi estableixen.

4.1. *Reconeix les diferents estructures sintàctiques i explica la relació funcional i de significat que estableixen amb el verb de l'oració principal, a més d'emprar la terminologia gramatical adequada.*

5. Aplicar els coneixements sobre estructures sintàctiques dels enunciats per a la realització, autoavaluació i millora de textos orals i escrits, a més de prendre consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.

5.1. *Enriqueix els seus textos orals i escrits, hi incorpora estructures sintàctiques variades i hi aplica els coneixements adquirits per revisar-los i millorar-los.*

5.2. *Aplica els coneixements adquirits sobre les estructures sintàctiques dels enunciats per a la realització, autoavaluació i millora dels propis textos orals i escrits, i prendre consciència de la importància del coneixement gramatical per a l'ús correcte de la llengua.*

6. Aplicar els coneixements sobre el funcionament de la llengua a la comprensió, anàlisi i comentari de textos de diferent tipus que procedeixen de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial, a més de relacionar els usos lingüístics (marques d'objectivitat i subjectivitat; referències díctiques temporals,

espaciales i personals i procediments de citació) amb la intenció comunicativa de l'emissor i la resta dels elements de la situació comunicativa.

6.1. *Reconeix, analitza i explica les característiques lingüístiques i els recursos expressius de textos que procedeixen de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial, relaciona els usos lingüístics amb la intenció comunicativa de l'emissor i la resta dels elements de la situació comunicativa i usa l'anàlisi per aprofundir en la comprensió del text.*

6.2. *Aplica els coneixements sobre el funcionament de la llengua a la comprensió, anàlisi i comentari de textos de diferent tipus que procedeixen de l'àmbit acadèmic, periodístic, professional i empresarial, relacionant els usos lingüístics (marques d'objectivitat i subjectivitat; referències d'íctiques temporals, espacials i personals i procediments de citació) amb la intenció comunicativa de l'emissor i la resta dels elements de la situació comunicativa.*

6.3. *Reconeix i explica els diferents procediments d'inclusió de l'emissor i receptor en el text.*

6.4. *Identifica i explica en els textos les referències d'íctiques, temporals, espacials i personals.*

6.5. *Distingeix, explica i empra els diferents procediments de citació.*

6.6. *Revisa textos escrits propis i aliens, reconeix i explica les seves incorreccions (concordances, règim verbal, ambigüitats sintàctiques, col·loquialismes, etc.) amb criteris gramaticals i terminologia apropiada per millorar l'expressió escrita i avançar en l'aprenentatge autònom.*

7. Explicar la forma d'organització interna dels textos expositius i argumentatius.

7.1. *Reconeix, explica i utilitza en textos propis i aliens les diferents formes d'estructurar els textos expositius i argumentatius.*

8. Reflexionar sobre la relació entre els processos de producció i recepció d'un text, reconèixer la importància que per comprendre'l tenen els coneixements previs adquirits a partir de lectures anteriors que s'hi relacionen.

8.1. *Expressa les seves experiències lectores d'obres de diferent tipus, gènere, etc. i les seves experiències personals, les relaciona amb el nou text per arribar a comprendre'l i interpretar-lo millor.*

9. Conèixer la situació de l'espanyol al món, els seus orígens històrics i els seus trets característics, i valorar-ne positivament les variants.

9.1. *Coneix la situació actual de la llengua espanyola al món i diferencia els usos específics de la llengua en l'àmbit digital.*

9.2. *Coneix els orígens històrics de l'espanyol a Amèrica i les seves principals àrees geogràfiques i identifica en un text oral o escrit alguns dels trets característics i en valora positivament les variants.*

BLOC 4. EDUCACIÓ LITERÀRIA

Continguts

Estudi de les obres més representatives de la literatura espanyola del segle XX fins als nostres dies

Anàlisi de fragments o obres completes significatives del segle XX fins als nostres

dies.

Interpretació crítica de fragments o obres completes significatives del segle XX fins als nostres dies.

Planificació i elaboració de treballs acadèmics escrits o presentacions sobre temes, obres o autors de la literatura del segle XX fins als nostres dies.

criteris d'avaluació / Estàndards d'aprenentatge avaluable

1. Conèixer els aspectes temàtics i formals dels principals moviments literaris del segle XX fins als nostres dies, així com els autors i les obres més significatius.

1.1. Desenvolupa per escrit amb coherència i correcció les característiques temàtiques i formals dels principals moviments del segle XX fins als nostres dies, a més d'esmentar els autors i obres més representatives.

2. Llegir i analitzar textos literaris representatius de la història de la literatura del segle XX fins als nostres dies, identificar les característiques temàtiques i formals i relacionar-les amb el context, el moviment, el gènere a què pertany i l'obra de l'autor i constatar l'evolució històrica de temes i formes.

2.1. Analitza fragments literaris, o si és el cas obres completes, del segle XX fins als nostres dies, relacionant el contingut i les formes d'expressió amb la trajectòria i l'estil de l'autor, el gènere i el moviment literari a què pertany.

2.2. Compara textos de diferents èpoques i descriu l'evolució de temes i formes.

3. Interpretar de manera crítica fragments o obres de la literatura del segle XX fins als nostres dies, reconèixer les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

3.1. Interpreta de manera crítica fragments o obres completes significatius de la literatura del segle XX fins als nostres dies, reconeix les idees que manifesten la relació de l'obra amb el seu context històric, artístic i cultural.

4. Desenvolupar per escrit un tema de la història de la literatura del segle XX fins als nostres dies, exposa les idees amb rigor, claredat i coherència i aporta una visió personal.

4.1. Desenvolupa per escrit un tema de la història de la literatura del segle XX fins als nostres dies, exposa les idees amb rigor, claredat, coherència i correcció i aporta una visió personal.

5. Elaborar un treball de caràcter acadèmic en suport paper o digital sobre un tema del currículum de literatura consultant fonts diverses, adoptant un punt de vista crític i personal i emprant les tecnologies de la informació i la comunicació.

5.1. Llegeix textos informatius en paper o en format digital sobre un tema del currículum de literatura del segle XX fins als nostres dies i n'extreu la informació rellevant per ampliar coneixements sobre el tema.